

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1112/25
15.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Радмиле Радић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Сава Војнов, адвокат из Панчева, Улица војводе Радомира Путника број 1, против тужене Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, Пупинова улица број 1, ради утврђења права својине и укњижбе, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Панчеву П 1368/24 од 16.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П 1368/24 од 16.12.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се утврди да је стекао право својине по основу одржаја на парцели број ... пољопривредно земљиште у потесу "...", у површини од 31 ар и 79 квм, уписане у листу непокретности број ... КО ... и да тужена трпи упис тог права у катастру непокретности код надлежног РГЗ, као и да тужена тужиоцу накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 13.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је

у целости из законских разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба тужиоца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана пресуда морала укинути. Првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за пресуђење, који нису у супротности са садржином изведених доказа, а изрека пресуде је јасна и не противречи разлозима датим у образложењу, како у односу на чињеничне закључке, тако и на примењене прописе, те пресуда нема недостатака због којих се не може испитивати, па се жалбом тужиоца неосновано напада побијана пресуда, као заснована на битној повреди одредбе парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда у листу непокретности број ... КО ..., парцела ..., потес "...", површине 3179 квм, пољопривредно земљиште, пашњак III класе, као ималац права уписана је Република Србија, са уделом 1/1, а као облик својине је уписана јавна својина. У "Г" листу, где се уписује терет на парцели, уписана је забележба заштите природних добара дана 24.04.2014. године, са назнаком да се забележује постојање одлуке Скупштине града Панчева број П-04-06-17/2014-1 од 14.02.2014. године о заштити парка природе "Поњавица" које је поверено ДВП "Тамиш-Дунав" Београд, III категорије и одређује се формирање заштитне зоне са режимом заштите III. Године 1965. године постигнут је усмени договор између ПИК "Тамиш" Панчево и правног претходника тужиоца ББ, тако да је ради укрупњавања поседа наведеног комбината правни претходник тужиоца фактички предао у посед ПИК "Тамиш" Панчево своју њиву површине 58 ари и 99 квм, у КО ... и одмах је ступио у посед наведене парцеле коју у обрадивом делу породица ... непрестано користи. Дана 01.06.1973. године сачињен је записник у просторијама ПИК "Тамиш" Панчево у поступку одређивања накнаде за арондирано земљиште власништво ББ из ..., ул.... У записнику се наводи да је парцела број ... њива, површине 58 ари и 77 квм, КО ..., припојена комплексу, а комбинат у замену даје власнику парцелу број ..., њива, површине 58 ари и 99 квм, КО Наведени записник су потписали представник ПИК "Тамиш" и ББ. Наведени записник није оверен пред надлежним органом, а након сачињавања записника није сачињен уговор о замени непокретности. Правни претходник тужиоца ББ ступио је у посед обрадивог дела сада парцеле ..., потес "...", у површини од 22 ара и 87 квм, још 1965. године и парцеле број ..., које парцеле на терену чине једну целину, а након њега исту парцелу у континуитету и несметано користи његов син АА. Парцела број ... КО ... има укупну површину 31 ар и 79 квм, од чега је обрадива површина 22 ара и 87 квм, а површина од 8 ари и 92 квм је под шумом. Дана 11.01.1983. године закључен је уговор о доживотном издржавању сачињен између ББ и ВВ, као прималаца издржавања и АА, као даваоца издржавања, који је оверен од стране Општинског суда у Панчеву Р број 15/1983 дана 14.01.1983. године. Наведеним уговором примаоци издржавања ББ и ВВ преносе на свог сина АА више некретнина, међу њима је и парцела број ..., површине 58 ари и 77 квм, КО Иако је дана

01.06.1973. године сачињен у просторијама ПИК “Тамиш” Панчево, у поступку одређивања накнаде за арондирано земљиште власништво ББ из ..., арондација никада није спроведена. Због наведеног, на парцели број ... површине 5877 квм КО ..., уписана у лист непокретности број ..., пољопривредно земљиште III класе, као имаоци права у време закључења расправе, води се ГГ у 1/3 дела приватне својине и ББ у 2/3 дела приватне својине.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је применио одредбе чланова 21, 28 став 2, 30 и 72 Закона о основама својинскоправних прописа (“Службени лист СРЈ” број 29/96 и “Службени гласник РС” број 115/2005), члан 16 став 1 и 4, члан 17 и члан 18 Закона о јавној својини (“Службени гласник РС” број 72/11, 88/13, 105/14, 104/16-др.закон, 108/16, 113/17, 95/18 и 153/20). Првостепени суд је најпре прихватио приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца, истакнут од стране заступника тужене, из разлога што је парцела ... КО ... која је наводно дата у замену за парцелу ... КО ... која је предмет тужбеног захтева и чији обрадиви део користи тужилац, у целости пренета од стране тужиоцевих родитеља на тужиоца уговором о доживотном издржавању. Тужилац је доказао да дужи низ година, односно више од 40 година користи и обрађује обрадиви део парцеле број ... КО ... у површини од 22 ара и 87 км, али није доказао да користи преостали део парцеле који је под шумом и у површини од 8 ари и 92 км, иако тражи утврђење својине путем одржаја на целој површини парцеле. Државина тужиоца и његовог правног претходника на парцели број ... пољопривредно земљиште у потесу “...” у површини од 31 ар 79 км, уписана у листу непокретности број ... КО ..., за коју тражи да се утврди да је стекао право својине по основу одржаја, није законита, јер не постоји ваљан правни основ у виду овереног уговора о преносу. Такође, државина није савесна, јер тужилац није доказао државину на целој површини од 31 ар и 79 км, већ само на обрадивом делу од 22 ара и 87 км, па му се не може због те чињенице признати стицање својине путем одржаја на целој површини од 31 ар и 79 км, како то тражи тужбеним захтевом, јер део под шумом тужилац није могао никако да обрађује и да користи. Због наведеног тужбени захтев је одбијен у целости. Иако се савесност државине према одредби члана 72 став 3 Закона о својинскоправним односима претпоставља, из доказа изведеним током поступка јасно је да је тужилац, како сам наводи, знао да је непокретност уписана на тужену Републику Србију. Парцела број ..., површине 58 ари 77 км КО ..., никада није пренета у својину ПИК “Тамиш” Панчево, а наведеном парцелом правни претходник тужиоца ББ располагао је уговором о доживотном издржавању од 14.01.1983. године, из наведеног разлога његова државина на предметној парцели број ..., површине 31 ар и 79 квм, за коју се тражи утврђење својине путем одржаја и због те чињенице није могла бити савесна. Такође, првостепени суд је оценио да је неоснован тужбени захтев и због чињенице да је парцела број ... потес “...”, површине 3179 квм, заштићено природно добро, са режимом заштите III категорије, почев од дана 24.04.2014. године, а чланом 17 Закона о јавној својини прописано је да се на стварима из члана 16 заштићеним природним добрима у јавној својини не може стећи право својине одржајем.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је поуздано и потпуно утврдио доказима које је правилно оценио сагласно одредби члана 8 ЗПП. У жалби нису истицане нове чињенице, нити су предлагани нови докази у смислу одредбе члана 372 став 1 ЗПП, па жалбом тужиоца утврђено чињенично стање није доведено у сумњу. На потпуно и правилно утврђено

чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је закључио да тужилац није стекао право својине на спорним катастарским парцелама на основу одржаја.

Одредбом члана 20 став 1 Закона о основама својинскоправних односа, прописано је да се право својине стиче по самом закону на основу правног посла или наслеђивањем. Према одредби члана 28 став 2 истог закона савестан и законити држалац непокретне ствари, на којој други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем, протеком 10 година. Државина је законита ако се заснива на пуноважном правном послу које је потребно за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (члан 72 став 1), при чему се савесност претпоставља (члан 72 став 3).

Одредбом члана 28 став 2 и 4 Закона о основама својинскоправних односа прописано је да савестан и законити држалац непокретне ствари, на којој други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем, протеком 10 година, а савестан држалац непокретне ствари, на којој други има право својине стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година.

Одредбом члана 16 став 1 Закона о јавној својини прописано је да природна богатства, добра у општој употреби, мреже у јавној својини, водно земљиште и водни објекти у јавној својини, заштићена природна добра у јавној својини и културна добра у јавној својини, не могу бити предмет принудног извршења; док је одредбом члана 17 истог закона прописано да се на стварима из члана 16. овог закона не може стећи право својине одржајем, нити се може засновати хипотека или друго средство стварног обезбеђења.

Сходно наведеном, одржај је начин оригинарног стицања субјективних стварних права на основу државине одређеног квалитета и протеком одређеног рока. За стицање права својине одржајем потребна је законита и савесна државина непокретне ствари и протек рока од десет година (редовни одржај) или савесна државина непокретне ствари и протек рока од 20 година (ванредни одржај). Одредбом члана 72 Закона о основама својинскоправних односа ближе је одређена законита и савесна државина, односно она државина која је стечена на основу пуноважног правног посла, што у конкретном случају није било испуњено, јер правни претходних тужиоца није имао пуноважан правни основ за стицање површине спорне катастарске парцеле бр. ... КО ... Државина потребна за стицање права својине одржајем мора бити савесна. Нужни услов за стицање права својине ванредним одржајем је савесност државине, а несавесна државина не може никада, па ни протеком времена да доведе до стицања права својине. Закон одређује да савесна државина постоји ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Држалац мора бити савестан за све време трајања одржаја.

У конкретном случају, правилно је првостепени суд оценио да на страни тужиоца (како ни његовог правног претходника) не постоји савесност државине. Ово стога што је тужиоцу било познато да је његов отац у поступку арондације у замену за своју парцелу ... КО ... површине 58 ар и 77 квм, добио парцелу која је припадала ПИК “Тамиш” Панчево бр. ... КО ... у површини од 58 ара и 99 квм, а што произилази и из

Записника о размени парцела од 01.06.1973. године, чија садржина никада није била оспорена. Из наведеног разлога, паушални су жалбени наводи тужиоца да парцела бр. ... КО ..., по култури њива, на терену није била површине 58 ара и 99 квм, како је наведено у Записнику о размени, већ да су том површином биле обухваћене две катастарске парцеле ... и ... КО ..., будући да тужилац овакве своје наводе, у смислу одредбе члана 231 ЗПП, није доказао.

Иако је тужилац са својим правним претходником у државини спорне парцеле ... КО ... у временском периоду дужем од 20 година, који рок се у конкретном случају рачуна тек од 04.07.1996. године када су ступиле на снагу измене Закона о основама својинскоправних односа од када је дозвољено стицање права својине путем одржаја и на средствима у друштвеној својини, именовани нису имали савесну државину јер је у току првостепеног поступка утврђено да су обојица знали да им парцела ... КО ... никада није додељена на коришћење, као и да је у катастру непокретности уписано власништво Републике Србије, али су и поред тога наставили самовласно да је обрађују. Са друге стране, тужени је управљао спорном парцелом бр. ... КО ..., на тај начин што је 2016. године и то Уговором о закупу пољопривредног земљишта у државној својини од 31.10.2016. године, који је обухваћен роком за одржај, ДД дао у закуп предметну парцелу ... КО..., па самим тим тужилац никако није могао бити савестан држалац наведене парцеле.

Чињеница да је почев од 2014. године наведена парцела ... КО ... заштићено природно добро, са режимом заштите III категорије, у смислу одредбе члана 17 Закона о јавној својини, а на којим стварима се не може стећи право својине одржајем, такође иде у прилог одлуци првостепеног суда да тужилац не може стећи право својине на наведеној парцели.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 ЗПП.

Имајући у виду све наведено, применом члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке пресуде, применом одредбе члана 401 тачка 2 ЗПП потврђена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде, који су туженој досуђени и одмерени правилном применом одредбе члана, 150, 153, 154 и 163 ЗПП.

Како тужилац није успео у другостепеном поступку, на основу члана 165 Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице

Јасмина Токић